

UNIVERSITETET I OSLO

Det kongelige kunnskapsdepartement
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Studieavdelingen
Postboks 1072 Blindern
0316 OSLO

Telefon: 22 85 50 50

Telefaks: 22 85 84 88

E-post: postmottak@admin.uio.no

Nettadresse: <http://www.admin.uio.no/sta/>

Dato: 27. april 2007

Deres ref.: 07/1823

Vår ref.: 200700564-/ITS

Høring - godkjenning og godskriving av høyere utdanning i Norge

Vi viser til brev datert 30. januar 2007 om innstillingen fra utredningsutvalget om godkjenning og godskriving av høyere utdanning. Universitetet i Oslo (UiO) har gjennomført en intern høring om innstillingen fra utredningsutvalget, hvor det har kommet inn svar fra alle fakultetene og fra Studentparlamentet. Dette høringsbrevet uttrykker UiOs holdning til utvalgets forslag, i tillegg til enkelte nærmere angitte kommentarer fra fakultetene.

Til kapittel 3.1: Nasjonal database for godkjenning av utenlandsk høyere utdanning

Utvalget fastslår at Nasjonal database for godkjenning av utenlandsk høyere utdanning (NAG) ikke har blitt det redskapet i godkjenningsarbeidet som Departementet la opp til ved opprettelsen. UiO støtter utvalgets beskrivelse av problemstillinger knyttet til NAG. En del av problemene kan skyldes manglende kapasitet for oppfølging i NOKUT, mens andre problemer kan skyldes basens struktur. NAG vil imidlertid kunne bli et nyttig verktøy på nasjonalt plan i godkjenningsarbeidet og kunne bidra til større grad av likebehandling og bedre informasjonsutveksling i denne typen saker. I en utdanningsvirkelighet hvor internasjonalisering står høyt på agendaen, er det viktig at institusjonene har en god nasjonal samordning på vurderingen av utenlandsk utdanning.

På dette grunnlaget støtter UiO forslaget om at det opprettes en arbeidsgruppe som gjennomgår de ulike problemstillingene knyttet til databasen og kommer med forslag til løsninger. Arbeidsgruppens medlemmer bør ha inngående kjennskap til godkjenningsarbeidet, og minst ett medlem av arbeidsgruppen bør ha solid kompetanse i Felles Studentsystem (FS).

Til kapittel 3.2: Saksbehandling ved godkjenning og godskriving av høyere utdanning

Ved UiO er behandlingen av saker om godkjenning og godskriving av høyere utdanning delegert til fakultetene. De fakultetene som har kommentert dette kapittelet melder at Lisboa-konvensjonens supplerende tekst "Recommendation on Criteria and Procedures for the Assessment of Foreign Qualifications and Periods of Study" allerede er tatt i bruk i godkjenningsarbeidet. Studentparlamentet fastslår at felles rutiner og retningslinjer er viktige for å sikre en god og forutsigbar prosess i godkjennings- og godskrivingssaker. UiO støtter derfor utvalgets forslag om at Lisboa-konvensjonens supplerende tekst sendes institusjonene med oppfordring til å bruke denne som en god bruksanvisning for rutiner for godkjenning.

UiO støtter imidlertid ikke utvalgets forslag om å inkludere intensjonen i den nasjonale handlingsplanen for godkjenning av utenlandsk utdanning som et vurderingskriterium ved godkjenning av en institusjons kvalitetssystem. Saker om godkjenning av utenlandsk utdanning er en av svært mange ulike typer studentrettede forvaltningssaker som utføres ved

UiO, og det vil gi et altfor omfattende kvalitetssystem dersom denne og andre sakstyper av samme karakter skal inkluderes ved evalueringen av kvalitetssystemet.

Til kapittel 3.3: Godskriving av høyere utdanning mellom norske institusjoner

Dette kapittelet i utvalgets rapport har ført til mange tilbakemeldinger i UiOs interne høring, og fakultetene har ulike og til dels motstridende synspunkter.

Til spørsmålet om endring av Lov om universiteter og høyskoler vil UiO angi at de faglige kravene til den enkelte graden alltid ligger i bunnen ved behandling av søknader om godskriving av høyere utdanning. UiO godskriver høyere utdanning etter tid-for-tid-prinsippet, men krever samtidig at faglige krav i graden oppfylles, enten av emner avlagt ved UiO eller av eksterne emner som tilsvarende kravene ved UiO. Dersom utvalget med endringsforslaget til Lov om universiteter og høyskoler ønsker å presisere de faglige kravene til graden, støtter UiO denne intensjonen. Forslaget er imidlertid ikke optimalt formulert; det kan i sin nåværende form tolkes som en plikt til å godskrive relevant utdanning uten hensyn til faglige krav til sammensetningen av en grad.

Til spørsmålet om endring av Forskrift om godskriving av høyere utdanning viser UiO til høringssvaret vårt om utkastet til den forskriften, datert 17. januar 2006. UiO redegjorde i dette høringsbrevet for de interne synspunktene og vurderingene som også kommer til syne i denne høringsprosessen om utvalgets innstilling. Forskriften om godskriving av høyere utdanning ble fastsatt for cirka ett år siden, og det punktet utvalget foreslår å endre ble grundig drøftet da.

Utvalget har foretatt en begrenset kartlegging av praksis knyttet til godskriving av eksternt utdanning mellom norske utdanningsinstitusjoner, og UiO stiller spørsmål ved om utvalgets behandling har vært grundig nok til å legitimere endringsforslagene til loven og forskriften. UiO støtter derfor ikke utvalgets forslag til endringer i Lov om universiteter og høyskoler og Forskrift om godskriving av høyere utdanning. Dersom man skal vurdere disse punktene i loven og forskriften, trengs en grundigere kartlegging av dagens praksis.

Til kapittel 3.4: Godkjenning av utenlandske doktorgrader

Dette spørsmålet ble fremmet i utvalget av Det humanistiske fakultet på grunnlag av arbeidet med konkrete saker. Andre fakulteter ved UiO har også hatt et økende antall søknader om godkjenning av utenlandske doktorgrader. Slik vurdering er ressurskrevende, og alle fakultetene som har uttalt seg om dette kapittelet ønsker kompensasjon for merkostnaden ved slik godkjenning. Studentparlamentet støtter også utvalgets forslag.

UiO støtter utvalgets forslag om at institusjonene kan ta betalt for kostnadene ved godkjenning av utenlandske doktorgrader som ikke er en bedømmelse som del tilsetning i vitenskapelig stilling ved institusjonen. Dersom dette er en pålagt oppgave fra departementets side, bør søkeren selv betale for kostnadene ved slik godkjenning. Departementet må vurdere om dette punktet innebærer behov for en tilføyelse i Lov om universiteter og høyskoler, eller om anledningen til å ta betalt for slike kostnader kan formaliseres på andre måter.

Til kapittel 3.5: Norskopplæring

I UiOs interne høringsprosess har dette punktet fått spesielt omfattende kommentarer fra Det humanistiske fakultet. Dette fakultetet har ansvaret for norskopplæring for internasjonale studenter ved UiO, og er glad for at utvalget har satt fokus på behovet for språkopplæring hos flyktninger og innvandrere med høyere utdanning, enten de skal søke

arbeid eller supplere utdanningen sin. Fakultetet antar at vanskelighetene en del utenlandske akademikere har med å få jobb i samsvar med sin utdanning ikke primært skyldes manglende godkjenning av deres utdanning, men manglende norskkunnskaper på et tilstrekkelig høyt nivå.

Det kreves generell studiekompetanse, inklusive tilstrekkelige norskkunnskaper, for å få opptak til høyere utdanning. Lærestedene kan derfor ikke forventes å tilby norskkurs til personer uten opptak og uten GSK. Kapasiteten ved UiO er allerede sprengt, og UiO har ikke ressurser til å tilby norskopplæring til andre enn ikke-bosatte selvfinansierte gradsstudenter, utvekslings- og kvotestudenter som etterspør slike kurs og det stadig økende antall UiO-ansatte som ikke har norsk som morsmål. Det humanistiske fakultet har siden 2001 tilbudt et begrenset antall betalingskurs i norsk for personer som fyller kravene til GSK med unntak av språkravene, og disse er svært etterspurte, selv uten noen form for annonsering.

UiO støtter på dette grunnlaget utvalgets forslag og anbefaler at Departementet foretar en gjennomgang av eksisterende tilbud om norskopplæring. Departementet bør foreslå tiltak som kan dekke det behovet for norskopplæring som flyktninger og innvandrere med høyere utdanning har.

Det medisinske fakultet anser at helsemyndighetene må ta et større ansvar når det gjelder krav til norskkunnskaper hos leger som arbeider i Norge. Manglende språkkunnskaper fører til at mange leger fra EU ikke kan kommunisere godt nok på norsk med bl.a. pasienter og kolleger, med de problemer dette medfører. Fakultetet anbefaler at norske myndigheter pålegger helseforetakene og andre arbeidsgivere å forsikre seg om at leger fra EU – og som har norsk autorisasjon – har tilfredsstillende norskkunnskaper før de får anledning til å arbeide i Norge. Dette kan for eksempel gjøres ved å stille krav til bestått Bergenstest (skriftlig og muntlig) på et visst nivå, før det gis ansettelse i norsk sykehus.

Til kapittel 4: Myndighetsfordeling mellom institusjonene og NOKUT

UiO støtter utvalgets konklusjon om at dagens system for arbeidsfordeling i godkjenningssaker mellom NOKUT og institusjonene videreføres.

Det humanistiske fakultet stiller spørsmål ved grenseoppgangen mellom generell og faglig godkjenning: "Selv om NOKUTs generelle godkjenningsbrev angir at lærestedene er autonome i sine faglige vurderinger, er det problematisk at søkerne ikke får sammenfallende nivåvurderinger fra NOKUT og lærestedene. [...] NOKUT må gjerne beskrive studiets faglige tyngdepunkt og omfang og gjerne også hvilken status og kompetanse utdanningen gir i utdanningslandet, men HF vil advare mot at NOKUT gis ytterligere fullmakter til å foreta godkjenninger og utvidede beskrivelser av enkeltfags omfang og nivå, da dette både av søker og arbeidsgiver lett kan oppfattes som faglige vurderinger."

UiO støtter utvalgets forslag om at NOKUT i sine vedtak i større grad enn i dag gir supplerende informasjon om søkerens utdanning. Denne informasjonen bør fokusere på utdanningens struktur, nivå og kompetanse i utdanningslandet. Dette vil være viktig for å styrke søkeres muligheter på arbeidsmarkedet og øke arbeidsgiveres forståelse av kompetansen en utenlandsk utdanning gir. Vurderingen av hva en utenlandsk utdanning tilsvarer i Norge, for eksempel med hensyn til studienivå, vil i større grad være en faglig vurdering som bør vises videre til lærestedene.

Flere høringsinstanser ved UiO uttrykker bekymring for omfanget av faglige godkjenningssøknader, på bakgrunn av ressurshensyn. Dersom omfanget blir for stort bør man vurdere kompensasjonsordninger for behandling av slike godkjenningssøknader, enten fra søkeren selv eller fra andre finansieringskilder.

Til kapittel 5: GSU-listen

UiO støtter utvalgets flertall i forslaget om at GSU-listen opprettholdes og at kriteriet om innhold/læringsutbytte ikke fjernes fra kriteriene som gir grunnlag for vurdering av krav til generell studiekompetanse (GSK). Alle høringsinstanser ved UiO som har kommentert dette punktet, inkludert Studentparlamentet, støtter dette synspunktet. Store kvalitetsforskjeller og manglende systemer for kvalitetssikring i mange land utenfor Europaregionen gjør det uforsvarlig å bare bruke alder og antall års skolegang som eneste kriterium ved vurdering av GSK. UiO anser det som nødvendig å opprettholde en faglig vurdering av hvilke utdanninger som skal gi grunnlag for GSK i Norge.

GSU-listen bør være forpliktende ved opptak og veiledende ved godkjenning.

GSU-listen er et viktig dokument i institusjonenes saksbehandling, og det er nødvendig med tilstrekkelige ressurser i NOKUT til å vedlikeholde informasjon i listen. NOKUT bør vurdere utvalgets forslag om arbeidsdeling mellom de nordiske landene.

UiO støtter forslaget om et permanent, rådgivende GSU-utvalg. Utvalget bør være et sakkyndig, upolitisk utvalg. Medlemmene i GSU-utvalget må ha solid kompetanse innenfor saksfeltet.

Til kapittel 6: Informasjon

UiO støtter utvalgets forslag om å opprette et nasjonalt informasjonssenter for å gi brukerne (søkere, veiledere/rådgivere, arbeidsgivere eller andre som trenger det) korrekt informasjon om adgang til studier, godkjenning og godskriving av høyere utdanning og godkjenning som kreves for regulerte yrker. Utvalgets rapport viser et stort behov for tydeligere informasjon om denne typen saker. Selve saksbehandlingen må imidlertid ligge hos den ansvarlige instansen, og det nasjonale senteret kan ikke ha oppgaver utover det å samle, oppdatere og formidle informasjon. Et slikt senter bør administrativt legges til NOKUT og bør ha et eget domenenavn på internett.

Med hilsen/

Hanne Harlem
universitetsdirektør

Monica Bakken
studiedirektør